

ASSIGNATURES DE DRET ANDORRÀ: EXPERIÈNCIA INTERUNIVERSITÀRIA D' E-LEARNING EN ENTORNS UNIVERSITARIS PRESENCIALS

Montserrat Casalprim Ramonet, Virginia Larraz Rada, Betlem Sabrià Bernadó.
Coordinació: Miquel Nicolau i Vila

Universitat d'Andorra, Centre d'Estudis Virtuals i Extensió Universitària
Plaça de la Germandat, 7 AD600 Sant Julià de Lòria, Principat d' Andorra
mcasalprim@uda.ad, vlarraz@uda.ad, bsabria@uda.ad, mnicolau@uda.ad

RESUM:

Des del curs 1997-1998 la Universitat d'Andorra a través del Centre d'Estudis Virtuals ofereix formacions reglades en format virtual, en col·laboració amb altres universitats.

Els continguts d'alguns plans d'estudis universitaris tenen aspectes específics si s'apliquen al país, i és per aquest motiu que des del Centre d'Estudis Virtuals s'està treballant amb l'*andorranització* dels plans d'estudis amb aquestes característiques. Aquesta adaptació es realitza mitjançant l'oferta d'assignatures en format virtual desenvolupades des de la Universitat d'Andorra amb continguts específics del país i accessibles també per a estudiants d'universitats estrangeres.

Els primers estudis en els quals s'han introduït aquestes assignatures han estat els de la llicenciatura en dret, aprofitant l'experiència en l'especificitat d'aquesta matèria que s'ha consolidat a la Universitat d'Andorra amb el desenvolupament durant 6 edicions del postgrau en dret andorrà.

PARAULES CLAU :

Dret andorrà
Andorranització
Metodologia d'aprenentatge virtual
Entorn virtual d'aprenentatge
E-learning

OBJECTIUS:

Oferir els continguts del programa de dret andorrà, desenvolupat per la Universitat d'Andorra durant 6 edicions en format presencial, en format virtual per permetre ampliar el públic al qual va dirigit.

Andorranitzar els continguts dels estudis universitaris que ofereix la Universitat d'Andorra en format virtual en col·laboració amb altres universitats estrangeres.

DESCRIPCIÓ DEL TREBALL:

Introducció

Andorra és un país amb 77.000 habitants aproximadament i uns 1.300 estudiants universitaris dels quals un 70% cursa el seus estudis superiors en universitats estrangeres, principalment a Espanya i França. El 30% que queda ho fa a la Universitat d'Andorra.

Des del curs 1997-1998 la Universitat d'Andorra a través del Centre d'Estudis Virtuals ofereix formacions reglades de primer i segon cicle en format virtual, en col·laboració amb altres universitats (Universitat Oberta de Catalunya i Universitat Ramon Llull). L'objectiu és donar accés a la formació universitària, en la llengua oficial del país, el català, a la població d'Andorra que desitgi fer els seus estudis universitaris en format virtual.

Els continguts d'alguns plans d'estudis universitaris tenen aspectes específics si s'apliquen al país, i és per aquest motiu que des del Centre d'Estudis Virtuals s'està treballant amb l'*andorranització* dels plans d'estudis amb aquestes característiques. Aquesta adaptació es realitza mitjançant l'oferta d'assignatures en format virtual desenvolupades des de la Universitat d'Andorra amb continguts específics del país. L'objectiu és que aquestes assignatures es converteixin en assignatures obligatòries per tots els estudiants de la Universitat d'Andorra i en optatives o de lliure elecció pels estudiants d'altres universitats als quals també està oberta la possibilitat de matricular-s'hi i que estiguin interessats en aprofundir en els coneixements específics d'Andorra en una àrea concreta.

Els primers estudis en els quals s'han introduït aquestes assignatures han estat els de la llicenciatura en dret, aprofitant l'experiència en l'especificitat d'aquesta matèria que s'ha consolidat a la Universitat d'Andorra amb el desenvolupament durant 6 edicions del postgrau en dret andorrà.

Postgrau en dret andorrà

L'any 2000, el Consell Superior de la Justícia, l'Institut d'Estudis Andorrans i la Universitat d'Andorra van iniciar conjuntament un projecte de formació específica en dret andorrà, amb l'objectiu d'oferir als professionals del dret els coneixements específics en aquest àmbit.

Les tres institucions col·laboradores van encomanar, a un equip d'experts en cadascuna de les branques del dret, la redacció d'un material didàctic, que havia d'esdevenir la documentació bàsica del programa de formació en dret andorrà.

En l'actualitat la Universitat d'Andorra i la Fundació Crèdit Andorrà estan realitzant l'edició d'aquest material didàctic, del qual ja n'han sortit les tres primeres publicacions.

El febrer del 2001 es va iniciar la primera edició del *postgrau en Dret Andorrà*, en format presencial adaptant els seus horaris a la jornada laboral, amb el patrocini de la Fundació Crèdit Andorrà.

El programa d'aquest postgrau és:

- Metodologia (3 hores)
Coordinació: Josep Salom
- Institucions andorranes (27 hores)
Coordinació: Nemesi Marquès
- Fonts del dret (15 hores)
Coordinació: André Pigot
- Dret privat (69 hores)
Coordinació: Lluís Puig
- Dret penal (36 hores)
Coordinació: Jesús Jiménez
- Dret administratiu: (30 hores)
Coordinació: Lluís Saura
- Dret processal civil (27hores)
Coordinació: Carme Navarro
- Dret internacional privat (21 hores)
Coordinació: Ramon Viñas
- Català Jurídic (12 hores)
Coordinació: Josep Salom

D'aquestes sis edicions finalitzades del postgrau en dret andorrà, n'han sortit 85 titulats.

L'entorn virtual d'aprenentatge de la Universitat d'Andorra

Durant l'any 2004 es desenvolupa un entorn virtual d'aprenentatge propi de la Universitat d'Andorra que ofereix la possibilitat d'implementar en format virtual matèries desenvolupades des de la pròpia universitat permetent d'aquesta manera que puguin adreçar-se a un col·lectiu molt més ampli.

L'entorn virtual d'aprenentatge és l'eina que posa a l'abast de l'estudiant i del professor un conjunt d'utilitats necessàries per a la implantació i el desenvolupament de la formació virtual.

Dins de l'entorn virtual d'aprenentatge s'hi troba l'aula virtual que ofereix els continguts i l'entorn necessari per fer possible el seguiment d'una determinada matèria.

- Comunicació entre tots els membres.
- Serveis (accés als serveis de gestió acadèmica, biblioteca,...).
- Documentació: accés a informació.
- Bústia personal.

Estructura de l'aula virtual

L'aula s'estructura en quatre seccions: **Documents**, **Fòrums**, **Punts de lliurament** i **Tauler del professor** (aquestes quatre seccions s'implementaran mitjançant carpetes de la intranet).

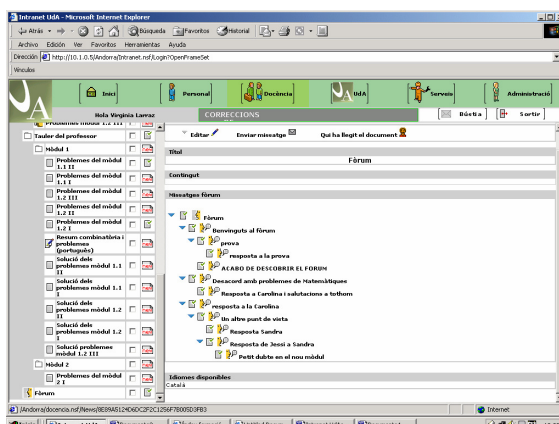
Secció Documents

La secció **Documents** conté tota la informació de l'assignatura dirigida a l'estudiant i s'estructurarà de la forma següent:

1. Continguts: és una *carpeta* de la intranet on hi penjareu tots aquells documents d'interès general per al grup, relacionats amb el desenvolupament de l'assignatura.
2. Enunciat de proves d'avaluació continuada (PACs): és una *carpeta* de la intranet pensada per dipositar-hi els enunciats de les proves d'avaluació continuada. Cada prova d'avaluació continuada s'inclourà en un element *document*.
3. Calendari de l'assignatura: és un element *document* que contindrà un fitxer adjunt on estaran assenyalades les dates claus pel seguiment de l'assignatura com poden ser la publicació d'enunciats dels exercicis i PACs, les solucions d'exercicis i PACs, el lliurament de treballs, dates d'examen, ...
4. Membres de l'aula: és un element *document* que contindrà un fitxer adjunt amb la llista de tots els membres de l'aula amb la seva adreça electrònica.
5. Pla docent: és un element *document* que contindrà un fitxer adjunt amb el pla docent de l'assignatura.

Secció Fòrum

La secció **Fòrums** contindrà els elements *fòrum* necessaris per al debat de cadascun dels mòduls de l'assignatura.

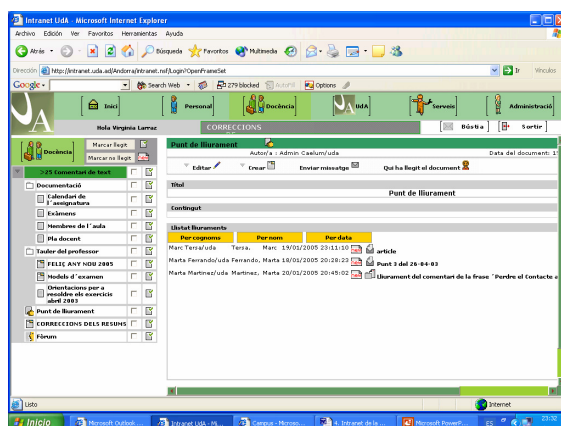

Secció Punts de lliurament

La secció **Punts de lliurament** inclou un element *punt de lliurament* per a cada mòdul de l'assignatura.

Els *punts de lliurament* permeten el lliurament de les activitats d'avaluació continuada i les pràctiques per part dels estudiants. En aquest apartat, i a diferència de les altres seccions de l'aula, els estudiants poden crear un element *lliurament* però no poden veure els lliuraments enviats pels altres estudiants de l'aula.

El professor té accés a tots els *lliuraments*.

Secció Tauler del professor

El **Tauler del professor** és una secció destinada a publicar notícies (elements notícia) dirigides a tots els estudiants. Les notícies seran visibles des de la pàgina d'inici i també al tauler de notícies. És una eina molt útil per recordar dates claus als estudiants.

Quadre resum: funcions del professorat i seccions de l'aula

Funcions	Seccions de l'aula virtual
Respondre en un màxim de 2 dies laborables els dubtes dels alumnes.	- Fòrum - Correu electrònic
Dinamitzar el curs: cada setmana hi d'haver un mínim de 2 intervencions del professorat a l'aula responent a alguna consulta, proposant activitats o bibliografia, motivant l'alumnat, ...	- Fòrum - Notícia - Tauler del professor
Marcar clarament les directrius de seguiment, la metodologia d'aprenentatge, la temporització i el sistema d'avaluació de l'assignatura.	- Pla docent - Calendari de l'assignatura
Crear materials de treball seguint els objectius de	- Apunts

l'assignatura detallats al pla docent.	- Proves d'avaluació continuada - Fòrum específic
Conèixer els seus alumnes i motivar-los a aprendre. Fer un seguiment del procés de cada estudiant, donant una resposta individualitzada.	- Fòrum obert - Sessions presencials (en cas que n'hi hagi) - Correu electrònic
Avaluar: proposar enunciats de PACs, de fòrums específics i de l'examen final i avaluar als estudiants.	- Documents - Fòrum específic - Punt de lliurament - Correu electrònic (comunicació personal amb l'estudiant i amb la Universitat)

Quadre resum: funcions de l'estudiant i eines de les que disposa

Funcions	Eines
Distribució del temps i planificació de les tasques a realitzar al llarg del període acadèmic, per al correcte desenvolupament del procés d'aprenentatge.	- Calendari - Pla docent - Tauler del professor
Comprensió dels continguts de l'assignatura	- Apunts - Bibliografia bàsica - Bibliografia recomanada
Resolució de dubtes	- Fòrum - Correu electrònic
Realització de les PACs	- Enunciats PACs - Punt de lliurament - Apunts - Bibliografia bàsica - Bibliografia recomanada
Resolució de dubtes	- Fòrum - Correu electrònic
Intercanvi d'experiències amb els companys i amb el professorat	- Fòrum - Correu electrònic
Seguiment personalitzat del propi procés d'aprenentatge	- Correu electrònic (comunicació personal amb el professorat)

El programa de dret andorrà en format virtual

Aprofitant aquesta nova eina disponible, també durant l'any 2004 es desenvolupa el projecte de virtualització dels continguts del postgrau en dret andorrà seguint el procediment següent:

- Divisió dels continguts del programa en quatre assignatures de 6 crèdits cadascuna d'elles.
- Digitalització dels materials didàctics del programa.
- Introducció d'una nova matèria al programa dirigida a l'adquisició d'habilitats per part dels estudiants en el seguiment d'una metodologia d'aprenentatge virtual i en l'ús de la intranet de la Universitat d'Andorra.
- Formació del professorat especialitzat en la matèria, en la metodologia d'aprenentatge virtual i en l'ús de la intranet de la Universitat d'Andorra.
- Elaboració dels plans docents i de les activitats d'avaluació continuada.

En la metodologia d'aprenentatge virtual el pla docent esdevé una eina fonamental per a l'organització i planificació del seguiment acadèmic dels estudiants i per tant està a l'abast de les persones interessades abans de l'inici del període de matrícula.

El pla docent de cada assignatura inclou la informació següent:

- Professorat: nom, cognoms i adreça de correu electrònic de la Universitat d'Andorra.
- Descripció de l'assignatura: breu resum dels continguts de l'assignatura.
- L'assignatura en el conjunt dels estudis de Dret Andorrà: contextualització de l'assignatura en el conjunt de l'especificitat de la matèria a Andorra.
- Objectius: detall dels objectius de l'assignatura.
- Continguts: detall dels continguts de l'assignatura.
- Metodologia: resum de la metodologia d'aprenentatge virtual. **(1)**
- Sistema d'avaluació: descripció del sistema d'avaluació que combina l'avaluació continuada amb l'examen final. **(2)**
- Distribució del temps: descripció de la distribució en el temps del desenvolupament dels continguts i les activitats de l'assignatura. **(3)**
- Materials i eines de suport: detall de la bibliografia bàsica i complementària de l'assignatura.

(1) Exemple de l'apartat: *Metodologia* del pla docent de l'assignatura de Dret Andorrà I del curs 2005-2006 primer semestre.

E - Metodologia:

La metodologia de treball general de l'assignatura es basa en l'estudi individualitzat del material que li és propi. L'assimilació dels continguts per part dels estudiants s'ha de dur a terme a partir de l'estudi dels materials didàctics que s'han de llegir íntegrament. En tot cas, aquest estudi s'ha d'acompanyar necessàriament de la lectura de les lleis directament relacionades amb la matèria objecte d'estudi i que seran determinades pel professor. Aquestes normes podran ser consultades pels estudiants a través de la Biblioteca de la Universitat i de les bases de dades que faciliti el professor. Sense aquest estudi combinat no serà possible una perfecta assimilació dels continguts de l'assignatura.

Així mateix, la realització de les proves d'avaluació continuada, que s'aniran proposant, constitueix un mecanisme fonamental per tal d'assimilar el contingut de

la matèria, permetent a l'estudiant d'aplicar els conceptes teòrics adquirits a supòsits de fets extrets de la realitat, portant a la pràctica la seva capacitat argumentativa i interpretativa, alhora que observant la necessària formalitat del Dret.

En qualsevol cas, s'ha de partir de l'estudi en profunditat dels materials didàctics, per la qual cosa es compta amb l'ajuda del professor que resoldrà qualsevol dificultat que pugui sorgir. Però també pot resultar interessant plantejar els dubtes directament al **Fòrum**. Els dubtes mai no són exclusius d'un estudiant: tothom pot treure profit de les preguntes dels altres. Fins i tot, hi haurà qui podrà respondre als companys, avançant-se a les respostes del professor.

(2) Exemple de l'apartat: *Sistema d'avaluació* del pla docent de l'assignatura de Dret Andorrà I del curs 2005-2006 primer semestre.

F - Sistema d'avaluació:

La qualificació final de l'assignatura és el resultat d'un procés d'avaluació en el qual hi intervenen tant l'avaluació continuada que es realitza al llarg del semestre, com l'examen final presencial.

Per aprovar l'assignatura, cal superar l'examen final amb una nota igual o superior al 5. L'avaluació global consta de dues parts: avaluació continuada i examen final. El resultat que s'obté es reflexa a la taula adjunta:

	Qualificació examen final (Qe)		
Qualificació avaluació continuada	$0 \leq Qe < 4$	$4 \leq Qe < 5$	$Qe \geq 5$
Excel·lent	Suspès	Aprovat	$Qe+2$
Notable	Suspès	Aprovat	$Qe+1,5$
Aprovat	Suspès	Aprovat	$Qe+1$
Suspès	Suspès	Suspès	Qe

Activitats d'avaluació continuada:

Hi ha 4 proves d'avaluació continuada al llarg del semestre, una per cada bloc temàtic, excepte el de metodologia que no en té, i el de dret constitucional que en té dues. Aquestes proves són obligatòries i serveixen per pujar nota. Aquesta qualificació podrà ser d'Excel·lent, Notable, Aprovat o Suspès.

La qualificació de l'avaluació continuada en la nota final surt de la següent fórmula:

$(25\% \times \text{qualificació activitat de fonts del dret}) + (50\% \times \text{qualificació de la mitjana aritmètica de les activitats de dret constitucional}) + (25\% \times \text{qualificació activitat català jurídic})$.

Examen final

L'examen final avaluarà tot el contingut de l'assignatura, versarà sobre els mòduls 2, 3 i 4 i el pes de cadascun tindrà per coeficient: 25% (fonts del dret), 25% (català jurídic) i 50% (dret constitucional andorrà). L'objecte de cada prova i els criteris de valoració respectius són els següents:

a) Fonts del dret

Examen final: Es realitzarà un examen global. L'estructura d'aquesta prova és de dues preguntes obertes, que poden consistir en relacionar diferents continguts de la matèries i/o la resolució d'un cas pràctic.

Criteris de valoració de l'examen final: s'espera de la part de l'estudiant capacitat d'anàlisi crític, elaboració i redacció, síntesi dels coneixements.

b) Dret constitucional andorrà

Examen final: Consistirà en desenvolupar 10 preguntes relacionades amb el temari i en el comentari d'un cas concret extret d'alguna resolució del Tribunal Constitucional.

Criteris de valoració de l'examen final: assimilació per part de l'alumne de la matèria i capacitat de relació dels conceptes objecte d'estudi.

c) Català jurídic

Descripció de l'examen final: l'examen serà pràctic i constarà de dues parts:

1. Els alumnes hauran de respondre un seguit de preguntes breus, en format test. Cada pregunta encertada valdrà 1 punt; les preguntes no respostes, no sumen ni resten; les respostes equivocades resten 0,4 punts.

2. Es proporcionarà als alumnes un fragment de text jurídic que hauran de completar, corregir, emplenar o ordenar.

Criteris de valoració:

S'espera que els alumnes siguin capaços d'aplicar els conceptes treballats durant el curs d'una manera coherent i que siguin capaços d'elaborar un document jurídic, en base al model i als conceptes propis del llenguatge jurídic català.

(3) Exemple de l'apartat: Distribució del temps del pla docent de l'assignatura de Dret Andorrà I del curs 2005-2006 primer semestre.

Dret Andorrà 1 - 2005/2006 I

	dl	dm	dc	dj	dv	ds	
Setembre							Temari
	19 Inici Sem.	20 Inici Met	21	22	23	24 Fi Met	Met
	26 Inici FD	27	28	29	30		FD
Octubre							
	3	4	5	6 Enunciat PAC FD	7	8	FD
	10	11	12	13	14	15	FD
	17	18	19	20 Lliura PAC FD	21	22 Fi FD	FD
	24 Inici DCA	25	26	27	28	29	DCA
	31						
Novembre							
		1	2	3	4	5	DCA
	7	8	9	10	11	12	DCA
	14 Enun. 1 PAC DCA	15	16	17	18	19	DCA
	21	22	23	24	25	26	DCA
	28 Lliura 1 PAC DCA	29 Enun. 2 PAC DCA	30				
Desembre							
				1	2	3	DCA
	5	6	7	8	9 Lliura 2 PAC DCA	10 Fi DCA	DCA
	12 Inici CJ	13	14	15	16	17	CJ
	19	20	21 Enunciat PAC CJ	22	23	24	CJ
	26	27	28	29	30	31	
Gener							
	2	3	4	5	6	7	
	9	10	11	12	13 Lliura PAC CJ	14 Fi CJ	CJ
	16	17	18	19	20	21 Examen	
	23	24	25	26	27	28	
	30	31					

Fi Sem.					
Febrer					
	<table border="1"> <tr> <td>1 Notes</td> <td>2</td> <td>3</td> <td>4</td> </tr> </table>	1 Notes	2	3	4
1 Notes	2	3	4		

Inici Sem.	19 setembre: inici semestre	Enunciat Pac FD	6 octubre: enunciat PAC Fonts del dret
Fi Sem.	30 gener: fi semestre		
Inici Met.	20 setembre: inici Metodologia	Lliura Pac FD	20 octubre: lliurament PAC Fonts del dret
Fi Met.	24 setembre: fi metodologia		
Inici FD	26 setembre: inici Fonts del dret	Enunciat 1Pac DCA	14 novembre: enunciat PAC Dret constitucion. andorrà
Fi FD	22 octubre: fi Fonts del dret		
Inici DCA	24 octubre: inici Dret Constitucional Andorrà	Lliura 1 Pac DCA	28 novembre: lliurament PAC Dret constitucion. andorrà
Fi DCA	10 desembre: fi Dret Constitucional Andorrà		
Inici CJ	12 desembre: inici Català jurídic	Enunciat 2Pac DCA	29 novembre: enunciat PAC Dret constitucion. andorrà
Fi CJ	14 gener: fi català jurídic		
Examen	21 gener: exàmen final	Lliura 2Pac DCA	9 desembre: lliurament PAC Dret constitucion. Andorrà
Notes	1 febrer: publicació de notes		
	Festius	Enunciat Pac CJ	21 desembre: enunciat PAC Català jurídic
		Lliura Pac CJ	13 gener: lliurament PAC Català jurídic

El calendari d'obertura de les quatre assignatures de dret andorrà ha estat el següent:

2004-2005 segon semestre: dret andorrà I

2005-2006 primer semestre: dret andorrà I i II

2005- 2006 segon semestre: dret andorrà III

2006-2007 primer semestre: dret andorrà I i IV

Aquest projecte, a banda de permetre l'*andorranització* del pla d'estudis de la llicenciatura en dret que el Centre d'Estudis Virtuals ofereix en col·laboració amb la Universitat Oberta de Catalunya, ha obert la possibilitat d'aprofundir en les

especificitats del dret d'Andorra a qualsevol estudiant universitari de dins o de fora del país.

Fins a l'actualitat hi ha hagut 45 estudiants matriculats a les 3 assignatures que s'han ofert, dels quals el 42% són estudiants de la Universitat d'Andorra i la resta (58%) són estudiants d'altres universitats interessats en aprofundir en els coneixements del dret a Andorra.

El segon semestre del curs 2004 -2005 va començar a oferir-se la primera assignatura del programa (Dret andorrà I) amb 12 estudiants matriculats, en la qual hi va haver una participació a l'avaluació continuada per part del 58% dels estudiants matriculats amb una gran participació al fòrum i una elevada qualitat de les aportacions. D'aquests estudiants el 100% van superar l'examen final i, per tant, l'assignatura, i tots ells van continuar amb la següent assignatura (Dret andorrà II) el semestre següent.

El primer semestre del curs 2005-2006 es van oferir les dues primeres assignatures, amb un total de 25 estudiants matriculats, dels quals van seguir l'avaluació continuada un 56%. D'aquests estudiants, el 85% va superar l'assignatura.

El segon semestre del curs 2006-2007 s'ha començat a oferir la tercera assignatura del programa, amb 8 estudiants matriculats, tots ells havent iniciat anteriorment alguna de les altres assignatures del programa ofertes anteriorment.

El primer semestre del curs 2007-2008 es posarà en marxa la quarta i darrera assignatura del programa i es repetirà la primera.

CONCLUSIONS:

L'experiència de la Universitat d'Andorra en la difusió dels coneixements específics de les diferents branques del dret a Andorra, al llarg de les 6 edicions del postgrau en Dret Andorrà que s'han desenvolupat des del curs 2000-2001, seguint una metodologia presencial i en horaris adaptats al món laboral, i la posada en funcionament durant el curs 2004-2005 d'un entorn virtual d'aprenentatge propi de la Universitat d'Andorra, han permès el desenvolupament d'una formació en dret andorrà en format virtual.

Aquesta formació s'ha estructurat en quatre assignatures de 6 crèdits cadascuna d'elles i ha obert la possibilitat d'accedir a aquesta formació a un públic molt més ampli: estudiants universitaris de dins i de fora del país.

El resultat dels tres primers semestres d'implementació d'aquest programa ha estat valorat molt positivament tant pel professorat com per l'alumnat i amb un quart semestre s'espera finalitzar la posada en marxa del programa complet.

Fruit d'aquesta experiència s'està treballant en l'*andorranització* dels estudis de l'àrea d'economia i empresa i de l'àrea d'educació, mitjançant l'oferta d'assignatures en format virtual que es preveu que es puguin començar a oferir durant l'any 2007.